

IDR107 IDRETT OG SAMFUNN

Gruppeeksamen høstsemester 2021

30. november – 15. desember

Sensorveiledning

Kort om emnet

Emnet tar for seg idrett som sosialt og kulturelt fenomen. Emnet er bygd opp tematisk og gir innsikt i flere faglige og teoretiske perspektiv. Sentrale begreper og idrettslige tema behandles med utgangspunkt i idrettshistorie, idrettsfilosofi, idrettssosiologi, og perspektiver innen organisasjon og ledelse.

Læringsmål

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere sentrale trekk i historien til norsk idrett
- gjøre rede for perspektiver på idrettens verdier og verdiutfordringer
- gjøre rede for sentrale tema som idrett og kjønn, idrett og sosial klasse, og idrett og etnisitet
- identifiser sentrale trekk i oppbyggingen av norsk og internasjonal idrett
- drøfte sentrale problemstillinger i idretten, som for eksempel bærekraft, rasisme og seksuell trakassering som del i et team eller gruppe.

Om arbeidskrav i emneplan

Innleveringer av kunnskapstester som må godkjennes for å gå opp til avsluttende eksamen. [Del 1 i arbeidskrav 1 og 2 er å anse som slike kunnskapstester]

Tre innleveringer gruppevis, knyttet til tre seminarer. Hver innlevering må godkjennes for å kunne gjennomføre avsluttende innlevering

Arbeidskravene

1. Del 1: Generelt om rasisme og homohets i norsk idrett. 200 ord, skrevet før seminar.
Del 2: Dere er et trenersteam for et fotballag for 12-åringer. En forelder som også har et barn på 16-årslaget, forteller deg at det var andre foreldre som omtalte spillernes hudfarge på en kamp det laget (altså 16-årslaget) hadde sist uke. Hva gjør dere? 800 ord.
2. Del 1: Velg ut ett av bærekraftsmålene dere som gruppe mener kan påvirke dere i framtidig yrkeshverdag. På hvilken måte? Innlevert før seminat. Del 2: Basert på presentasjoner på seminaret mandag 11 oktober om bærekraft; drøft hvordan norsk idrett kan bidra i en bærekraftig utvikling. Totalt 1000 ord.
3. Dere utgjør styret i et idrettslag som ikke har foretatt seg noe på dette området. Nå skal dere lage en strategi slik at klubben skal være et sted med minimal risiko for at seksuell trakassering og overgrep kan finne sted. Hva skal den strategien inneholde? Hvordan vil dere jobbe? 500 ord

Om vurdering/eksamen i emneplan

Skriftlig gruppeinnlevering.

Innleveringen tar utgangspunkt i arbeidskravene. To ukers frist fra oppgaven blir utlevert.

Eksamen:

- Varighet to uker. Den er tilgjengelig tirsdag 30. november klokken 12.00. Frist for innlevering er tirsdag 15. desember klokken 14.00.
- Alle hjelpemidler tillatt.
- Omfang: Totalt 4000 ord. Referanser kommer i tillegg.
- Gradert karakter, A-F. Alle på gruppen får samme karakter.
- Eksamen består av del 1 og del 2. I beregning av karakter vektlegges del 1 40 prosent og del 2 60 prosent

Besvarelsen vil bli kjørt gjennom plagiatskontrollprogrammet Urkund.

DEL 1

Dere skal velge kun **én** av disse oppgavene. Besvarelsen skal være på 1000 ord.

- a) 2. verdenskrig er omtalt som norsk idretts stolteste øyeblikk. Drøft hva som ligger bak denne påstanden.
- b) Drøft hvordan doping er et etisk problem
- c) Drøft hvorfor kropp og idrett har betydning for idrettskulturen?
- d) Drøft sentrale elementer ved det vi omtaler som «den norske idrettsmodellen».

DEL 2:

Ta utgangspunkt i **ett** av de tre arbeidskravene dere har levert inn og fått godkjent. Tema for disse er

a) rasisme og homohets, b) bærekraft og c) seksuell trakassering og overgrep. Dere skal altså velge **ett** av disse temaene. Oppgaven er todelt:

- a) Gi en begrunnelse for at norsk idrett i årene som kommer må rette oppmerksomheten på tema dere har valgt, samt hvordan dette kan gjøres. 500 ord.
- b) Det samme tema skal dere belyse med bakgrunn i pensum i filosofi, historie, sosiologi eller sport management. Dere skal forholde dere til følgende problemstilling: Hvordan forstå [fyll inn tema] med bakgrunn i pensum fra [fyll inn sosiologi, filosofi, historie eller sport management]? Dere står fritt til å presisere og avgrense, samt lage en egen underproblemstilling. 2500 ord.

Sensorveileder:

DEL 1:

- 1. 2. verdenskrig er omtalt som norsk idretts stolteste øyeblikk. Drøft hva som ligger bak denne påstanden.**

Sensorveiledning: Besvarelsen bør først og fremst ha fått med seg at idretten (gjør rede for at den var splittet i AIF og LF ved inngangen til krigen) gikk inn for å bruke seg selv i motstandskampen mot de tyske/nazistiske okkupasentene. Denne forståelsen er essensiell. Idrettsstreik og idrettsfront blir dermed nøkkelbegreper som må være med. Jo mer besvarelsen har med av politisk, militær og idrettslig kontekst utover det, og jo grundigere analysert (navn, enkelthendelser – hvem gjorde hva?) jo bedre vil besvarelsen bli vurdert. Begreper som nazi-idrett og jøssing- (eller illegal) idrett bør være med sammen med en forklaring av hva dette var og hvordan det fungerte. Ettersom dette er en drøftingsoppgave, må studentene kunne drøfte idrettsstreikens betydning.

Kilde: Kapittel 4 i Goksøy: Historien om norsk idrett

2. Drøft hvordan doping er et etisk problem

En god besvarelse definerer doping og gir en systematisk og kritisk gjennomgang av standardargumenter i dopingdebatten som argumentet om fairness og rettferdighet, og argumentet om helse. En god besvarelse setter også doping inn i en større sammenheng med et kynisk, et smalt, og et dypt syn på hva som inngår i en idrettsprestasjon. Drøfting av såkalte gråsoner og utfordringer med grensedragning mellom akseptabel og ikke-akseptabel prestasjonsfremming vil styrke besvarelsen.

Kilde: Kapittel 5.5 og 5.6 i Loland: Idrettsetikk

3. Drøft hvorfor kropp og idrett har betydning for idrettskulturen?

Sensorveiledning:

Studentene kan gå to veier i denne oppgaven: enten anvende grunnboken med Bourdieu- kapitlet til å forklare hvordan idrett kan ses som et livsstils valg som er dypt forankret i kroppen. Bourdieu's habitus begrep aktualiserer kroppens betydning, og bygger bro mellom individet og samfunnet. Studentene kan også anvende kapitlet i Lesjø, som handler om kropp – bredt sett. Her kan de selv velge å diskutere/drøfte kroppskulturen koblet til idretten, for eksempel kjønn/seksualisering eller andre tendenser.

4. Drøft sentrale elementer ved det vi omtaler som «den norske idrettsmodellen».

Sensorveiledning:

Besvarelsen skal kun ha en kort beskrivelse av organiseringen, men diskutere elementene i selve modellen. Det er mange elementer de kan drøfte ut ifra:

1. Alle som ønsker, skal få drive idrett og fysisk aktivitet. Modellen forbindes først og fremst med mangfold
2. Topp og bredde henger sammen
3. Alle skal oppleve idrettsglede
4. Idretten i Norge er verdibasert.
5. Idretten skal tilby noe til alle: Inkludere flest mulig. Flest mulig inn i barne-og ungdomsidretten grunnlag for livslang idrettsglede i befolkningen
6. Spesielt opptatt av å ivareta barn. Her kan studenten komme inn på barnerettigheter og bestemmelser for barn
7. Frivilligheten står sterkt

Kilde: Kap 1 i Hanstad (2019).

DEL 2:

Dette er en svært åpen oppgave der kandidatene kan gå i høyst ulike retninger. Sensorveiledningen tar høyde for det.

I oppgavens første del (a) er vi først og fremst ute etter at de kan reflektere og begrunne hvorfor det utvalgte tema er noe norsk idrett må rette oppmerksomheten mot. *Hvordan* dette kan gjøres, må de innom. Merk at dette er en kort besvarelse på bare 500 ord.

I oppgavens andre del (b) skal studentene ta fatt i problemstilling: Hvordan forstå det valgte tema (rasisme, bærekraft eller seksuell trakassering) med bakgrunn i pensum fra sosiologi, filosofi, historie **eller** sport management? Studentene står fritt til å presisere og avgrense oppgaven, samt lage en egen underproblemstilling.

Alle tema kan belyses på denne måten. Det avgjørende her er at studentene klarer å gjøre en troverdig kobling til det fagområdet gruppen velger. Bruken av pensum må virke troverdig og ikke «påklistret».

En god besvarelse vil foreta en presisering og avgrensning. Når det gjelder underproblemstilling, skal denne ikke gå en helt annen retning enn oppgavens hovedproblemstilling. Å jobbe på denne måten har studentene erfaring med fra arbeidskravene.